

داستان‌های فکری برای کودکان ایرانی (۵)

دکتر رضا علی نوروژی

عضو هیئت علمی دانشگاه اصفهان

منیره عابدی درجه

۱۳۹۲

سرشناسه	: نوروزی، رضاعلی، ۱۳۵۳ -
عنوان و نام پدیدآور	: داستان‌های فکری برای کودکان ایرانی (۵)/رضاعلی نوروزی، منیره عابدی درجه.
مشخصات نشر	: اصفهان: آموخته، ۱۳۹۲
مشخصات ظاهری	: ص.: جدول ۸۸.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۶۴۶۵-۲۹-۶
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبا
یادداشت	: داستان‌های کودکان -- راهنمای آموزشی (ابتدایی).
موضوع	: کودکان و فلسفه
موضوع	: اندیشه و تفکر -- راهنمای آموزشی (ابتدایی)
موضوع	: داستان‌نویسی برای کودکان
موضوع	: عابدی درجه، منیره، ۱۳۶۴ -
شناسه افزوده	: ۱۳۹۲ ک ۴۲۲۹/۸۵ PIR
رده‌بندی کنگره	: ۳/۶۲۰۸۱۵۸
رده‌بندی دیویی	: ۳۲۲۱۱۳۹
شماره کتابشناسی ملی	: داستان‌های کودکان -- راهنمای آموزشی (ابتدایی)

نشر آموخته

اصفهان- خیابان مشتاق دوم - بلوار مهرآباد - کوی ۱۹ - شماره ۴۶
تلفن: ۰۳۱۱-۲۶۱۲۳۵۲ - همراه: ۰۹۱۲۴۰۱۰۴۰۰ صندوق پستی: ۸۱۵۸۹۳۸۱۳۱

داستان‌های فکری برای کودکان ایرانی (۵)

دکتر رضا علی نوروژی، منیره عابدی درچه

آماده‌سازی: نشر آموخته

مدیر تولید: فرهاد فروزنده

ویراستار: مهدیه پالیزیان

طراح جلد: علیرضا محمدی

• لیتوگرافی: طلوع • چاپ: پارسا • صحافی: سپاهان

• چاپ اول: ۱۳۹۲ • تعداد: ۱۰۰۰ • قیمت: ۴۰۰۰ تومان

© حق چاپ: ۱۳۹۲، انتشارات آموخته

ISBN: ۹۷۸-۶۰۰-۶۴۴۵-۲۹-۶

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۴۴۵-۲۹-۶

فهرست مطالب

۱۱	 دیباچه
۱۵	 سخنی با مریان و اولیای گرامی
۲۱	 پوست خرس
۲۲	 کار عملی و طرح بحث: گرسنگی (۱)
۲۳	 طرح بحث و کار عملی: گرسنگی (۲)
۲۳	 کار عملی و طرح بحث: درست دیدن (۱)
۲۴	 طرح بحث: درست دیدن (۲)
۲۵	 کار عملی و طرح بحث: چه می بینیم، چه هست
۲۵	 طرح بحث: ولم نمی کند
۲۷	 شکایت پیرزن
۲۹	 طرح بحث: فقیر بودن (۱)
۳۰	 کار عملی و طرح بحث: فقیر بودن
۳۱	 طرح بحث: نمی توانم بخرم
۳۲	 کار عملی: جبران اشتباه

۳۳	 حاتم و مرد اسیر
۳۴	 طرح بحث: بخشندگی
۳۴	 طرح بحث: اسارت و آزادی (۱)
۳۵	 طرح بحث: اسارت و آزادی (۲)
۳۶	 طرح بحث: فداکاری
۳۸	 طرح بحث: خویشاوندی (۱)
۳۹	 کار عملی و طرح بحث: خویشاوندی (۲)
۴۱	 مردی که گار شد
۴۳	 طرح بحث: نماینده‌ی انسان و حیوان
۴۳	 طرح بحث: انسان یا حیوان؟
۴۴	 طرح بحث: کشتن حیوان‌ها
۴۵	 کار عملی و طرح بحث: نقش بازی کردن
۴۶	 کار عملی و طرح بحث: شغل‌ها
۴۹	 لاک‌پشت و مرغابی‌ها
۵۰	 کار عملی و طرح بحث: اتوبوس دل (۱)
۵۲	 کار عملی و طرح بحث: اتوبوس دل (۲)
۵۳	 طرح بحث: عجیب غریب
۵۴	 کار عملی و طرح بحث: حرف مردم
۵۵	 طرح بحث: بی‌موقع حرف زدن
۵۷	 دریا کجاست؟
۵۸	 طرح بحث: همه چیز از اوست
۵۸	 کار عملی و طرح بحث: عادت به محیط
۶۰	 طرح بحث: عادت به انسان‌ها
۶۳	 خواب در جنگ
۶۴	 کار عملی و طرح بحث: شجاعت و ترس

۶۴	طرح بحث: جنگ.....
۶۵	کار عملی.....
۶۵	طرح بحث: کشتن آدم‌ها.....
۶۶	طرح بحث: بی‌خیالی.....
۶۷	طرح بحث: ترس.....
۶۸	طرح بحث: امنیت و اعتماد به خدا.....
۷۱	ماجرای خاردن پیر.....
۷۲	طرح بحث: مراحل زندگی.....
۷۲	کار عملی و طرح بحث: خرج زندگی.....
۷۴	طرح بحث: شکر کردن.....
۷۴	کار عملی و طرح بحث: احترام به پیرها.....
۷۵	کار عملی و طرح بحث: مسخره کردن.....
۷۶	طرح بحث: احتیاج به دیگران.....
۷۹	منابع.....

دیباچه

امروزه آموزش و پرورش از مهم‌ترین نهادهای هر جامعه‌ای است که در پی رشد و ترقی افرادش در همه‌ی ابعاد است. اما به طور قطع، صرف وجود چنین نهادی در جامعه، نمی‌تواند پیشرفت و شکوفایی فرد و اجتماع را تضمین کند. بلکه لازم است جهت‌گیری‌ها و سیاست‌های پیاده‌شده در مدرسه تا حد ممکن درست و منطبق با قواعد اصولی و صحیح باشد. در این میان، آنچه همواره در مدارس جریان دارد و مهم‌ترین فعالیت آن محسوب می‌شود، فرایند تدریس و یادگیری است. اصولاً دانش‌آموز به مدرسه می‌رود تا چیزی بیاموزد و وجود معلم برای آن است که به شاگرد در این آموختن کمک کند. به این ترتیب، تدریس و یادگیری، فرایندی دوجانبه است که معلم و شاگرد هر دو باید در آن نقش داشته باشند تا به نتایج قابل قبولی دست یابند. اما آنچه امروزه در اکثر مدارس کشور اتفاق می‌افتد، چنین نیست.

امروزه روشی که بیش از هر چیز در مدارس کشور مورد استفاده قرار می‌گیرد، روش سنتی و غیرفعال است. در این روش، معلم تمامی جریان تدریس را در دست می‌گیرد و به ارائه شفاهی اطلاعات می‌پردازد. در مقابل، دانش‌آموز بدون آنکه نقشی در این

جریان داشته باشد، مجبور است در سکوت سخنان را بشنود و مطالب را حفظ کند. (کرامتی، ۱۳۸۱: ص ۱۱) استفاده از چنین روشی باعث می‌شود بسیاری از استعداد‌های کودکان و نوجوانان مورد غفلت قرار گیرند و آن‌ها به حفظ و بازگویی اندیشه‌های دیگران، بدون تفکر درباره‌ی آن عادت کنند. در این صورت جنبه‌های اصیل و خلاق شخصیت دانش‌آموزان شکوفا نمی‌شود و آن‌ها به تقلیدکنندگان صرف تبدیل می‌شوند؛ به طوری که شخصیتشان تنها به دست محیط و اطرافیان ساخته می‌شود، بی‌آنکه خود نقشی در آن داشته باشند.

با توجه به این آثار مخرب، ضرورت تغییر در جهت‌گیری‌های مدارس، به منظور پرورش قدرت تفکر در دانش‌آموزان و پرورش جنبه‌های اصیل و منحصر به فرد آن‌ها ضروری به نظر می‌آید. در این رابطه، یکی از مؤثرترین راهکارها استفاده از رویکرد آموزش فلسفه به کودکان است. با کاربرد این رویکرد، شیوه‌های تدریس و یادگیری منفعلانه منتفی می‌شود. در عوض، معلم از روشی استفاده می‌کند که شاگرد در آن نقش محوری دارد و می‌تواند از یک سو به بیان منطقی افکار و ایده‌های خود بپردازد و از سوی دیگر با تکیه بر نیروی خلاقیت و دید انتقادی، نظرهای گوناگونی را که به وی عرضه می‌شود نقد و ارزیابی کند. لذا دانش‌آموز در کنار معلم، مسئولیت چشم‌گیری در جریان‌های کلاس دارد. به نظر می‌رسد با رو آوردن به رویکرد آموزش فلسفه در مدارس بتوان تغییرهای اساسی و مثبتی در تعلیم و تربیت به وجود آورد.

از خوانندگان گرامی به خصوص، از استادان گرامی، صاحب‌نظران و دانشجویان فرهیخته، تقاضا می‌کنیم که با ارائه دیدگاه‌ها و پیشنهادهای خود مؤلفان را در بهبود آثار یاری نمایند. در پایان لازم است از همکاری‌های خانم‌ها لیلی تقی مؤمنی، مربی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان خمینی‌شهر و مریم نوروزی و جناب آقای فروزنده، مدیر محترم نشر آموخته و همکارانشان در آماده‌سازی این اثر صمیمانه سپاسگزاری کنیم.

رضاعلی نوروزی

دانشگاه اصفهان - شهریور ۱۳۹۲